

Leesclub 144: Literatuur & filosofie

Halleluja
van Annelies Verbeke

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Halleluja* van Annelies Verbeke. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

- 1 Ronde 1 bestaat uit 5 quizvragen over de tekst. Een van de spelers leest de vragen voor en alle spelers (inclusief voorlezer) schrijven hun antwoorden op een blaadje. Na het omdraaien van de laatste vraag verschijnen de juiste antwoorden in beeld. Daarna berekent iedereen zijn score.
- 2 Ronde 2 is een algemeen vragenrondje over de tekst: de spelers benoemen om de beurt wat ze onduidelijk vonden en proberen samen een antwoord te vinden. Als de grootste onduidelijkheden opgelost zijn, begint ronde 3.
- 3 Degene met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje van de discussievragen omdraaien van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
- 4 Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'NaamsvermeldingNietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Inleiding

“Niet huilen, hartje. Niet huilen.” Ze zeggen het om beurten. Door bolle tranen kijk ik van haar naar hem. Ze voeren een wedstrijd in vermoeidheid, zien eruit alsof ze elk moment door uitputting kunnen worden gevloerd. De avond is nog jong.’ (‘Huilbaby’, p. 10)

In de verhalenbundel *Halleluja* van Annelies Verbeke staan de moeizame aspecten van het leven centraal. In alle verhalen maakt Verbeke duidelijk dat het leven niets meer en niets minder is dan wat aanklooien en aanmodderen, totdat het onherroepelijke einde in zicht komt. De verhalen zijn onderling verbonden door een einde, een nieuw begin of een verandering. Zo begint de bundel met het verhaal ‘Huilbaby’, waarin een alwetende baby al weet wat de toekomst gaat brengen, en eindigt de bundel met ‘Daar zijn ze’, waarin een oude vrouw op haar leven terugkijkt. Tussendoor lezen we over Brad, die naar zijn oude woonplaats terugkeert nadat hij een tijdlang in de gevangenis zat, over de Marokkaanse Nadia die voor het eerst in Brussel arriveert, waar haar nieuwe leven gaat beginnen en over Erika en Johannes die terugkeren naar de prehistorie om elkaar niet kwijt te raken.

In deze leesclub ga je in discussie over opnieuw beginnen in het leven, over verlies en over de betekenis in het leven.

Ronde 1: Quiz

Draai de 5 kaartjes met quizvragen een voor een om en noteer allemaal het antwoord op een blaadje.

Ronde 2: Vragenrondje

Wat vond je onduidelijk in *Halleluja*, wat begreep je niet zo goed? Formuleer om de beurt een vraag over de tekst en probeer samen tot een antwoord te komen.

Ronde 3: Discussievragen

De speler met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje omdraaien van een van de twee stapels met discussievragen.

Ronde 4: Oordeel

Geef *Halleluja* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen

Vraag 1

Baby Levi ('Huilbaby') weet al waaraan zijn oma gaat sterven. Wat gaat er gebeuren?

Vraag 2

In 'Aankomstwijk 1' arriveert Nadia in Brussel om bij haar man te gaan wonen. Waardoor kan haar man haar niet direct ophalen vanaf het station?

Vraag 3

In 'Bus 88' wordt een vrouw wakker in een appartement dat ze niet herkent. Wat is er aan de hand?

Vraag 4

In 'In de knop' wordt de ik-persoon na het sporten opgewacht door iemand voor wie ze bang voor is. Waarom is ze bang voor deze persoon?

Vraag 5

In 'Wilde dieren' sterven Erika en Johannes in de Serengeti. Wat gebeurde daar?

Antwoorden

1. Oma rijdt tegen een tram als ze tijdens het autorijden met haar dochter sms't.
2. Hij ligt in het ziekenhuis.
3. Ze is vergeten wie ze is en waar ze is.
4. Hij heeft haar waarschijnlijk verkracht.
5. Erika wordt opgegeten door de leeuwen. Johannes sterft nadat hij zijn veilige plaats in de boom heeft verlaten.

Vraag

3

Vraag

2

Vraag

1

Antwoorden

Vraag

5

Vraag

4

Feest der herkenning? 1

In 'Start' verlangt Brad terug naar zijn vader en zijn riem, ondanks dat zijn vader hem met die riem mishandelde. Welke verklaring kun je daarvoor geven? En waarom zouden mensen soms zulke pijnlijke herinneringen opzoeken, denk je?

Feest der herkenning? 2

In 'Voorbeelden van verdriet' laat iedereen Bob in de steek, behalve Jenifer. Bob behandelt haar niet netjes en is bot tegen haar. Toch blijft ze bij hem. Waarom doet ze dat, denk je?

Feest der herkenning? 3

In 'Aankomstwijk (1)' komt Nadia in een voor haar vreemd land aan. Nadat ze bij haar man is geweest, gaat ze de stad in. Ze ontmoet Simo en gaat met hem mee. Leg uit waarom ze niet in het appartement blijft, maar juist de straat op gaat en met een onbekende meeloopt.

Feest der herkenning? 4

In 'Prins' brengt iemand haar moeder naar een bejaardencentrum. In dit bejaardencentrum wordt de oude dame verzorgd door Prins, een zorgrobot. De dochter wordt uiteindelijk jaloers op haar moeder. Leg uit waarom ze jaloers is.

Feest der herkenning? 5

In 'De Beer' gaat de auteur intensief sporten als ze langdurig verdrietig is. Ze sport soms meerdere keren per dag. Wat doe jij als je verdrietig of boos bent? Op welke manier probeer jij je hoofd dan leeg te maken?

Feest der herkenning? 6

In 'Aankomstwijk (2)' probeert de Diao betere levensomstandigheden te krijgen voor zichzelf en zijn naasten. Hij heeft zijn schoonmaakbaantje opgezegd en probeert nu commissionair te worden. Hij wordt er vooral niet gelukkiger door. Wat vind jij belangrijker: een baantje dat je leuk vindt of een minder leuke baan die meer (geld) oplevert? Licht je antwoord toe.

Feest der herkenning? 7

In 'Emeritus' kijkt iemand terug op wat hij gepresteerd heeft in het leven. Toch is hij niet voldaan, want hij mist de erkenning van zijn ouders. Hoe belangrijk is het voor jou dat je ouders trots zijn op de dingen die jij doet? Licht je antwoord toe.

Feest der herkenning? 8

Als je alle verhalen hebt gelezen, is het je opgevallen dat er vaak wordt verteld over een nieuw begin. Heb jij wel eens een nieuw begin gemaakt? Licht je antwoord toe.

Feest der herkenning?

3

Feest der herkenning?

2

Feest der herkenning?

1

Feest der herkenning?

6

Feest der herkenning?

5

Feest der herkenning?

4

Feest der herkenning?

8

Feest der herkenning?

7

Stof tot nadenken? 1

Hoe was het voor jullie om deze verhalenbundel te lezen? Hoe verschilt het lezen van een verhalenbundel van het lezen van een roman?

Stof tot nadenken? 2

In 'Aankomstwijk (1)' speelt 'de bril' een grote rol. Farid had een bril, maar heeft nu lenzen. Nadia heeft een bril en Farid heeft haar lenzen beloofd. Simo heeft ook een bril. Wat is volgens jou de symbolische betekenis van de bril?

Stof tot nadenken? 3

In 'Huilbaby' hebben we te maken met een alwetende baby, die tot zijn derde levensjaar kan zien wat er in zijn of haar leven gaat gebeuren. Daarna verdwijnt dit vermogen en de herinneringen aan de toekomst. Stel dat dit realiteit zou zijn. Alles in je leven staat al vast. Zou jij willen weten wat je allemaal te wachten staat? Leg uit waarom wel of niet.

Stof tot nadenken? 4

'Waarschijnlijk hadden ze gelijk: een ladder is bedoeld om te klimmen. Ooit al gehoord van iemand die op de eerste tree gaat staan en daar wilde blijven? Dan was het op de grond even goed. Dan kon je evengoed in Guinee blijven.' ('Aankomstwijk 2', p. 118). Leg uit wat hiermee wordt bedoeld. Ben je het met de nieuwe collega's van Diao eens? Licht je antwoord toe.

Stof tot nadenken? 5

In 'De Beer' zegt de grafdelver tegen de beer dat je ergens mee kunt beginnen, maar dat je ook ergens mee kunt op houden. En weer opnieuw met iets anders kunt beginnen. Kan dat eigenlijk wel? Kun je stoppen met je leven en een heel nieuw leven beginnen? Of ben je dan een soort toneelstuk aan het spelen? In hoeverre klopt het advies van de grafdelver? Licht je antwoorden toe.

Stof tot nadenken? 6

Om verhalen als 'Huilbaby' en 'De Beer' te kunnen volgen, moet je je als lezer overgeven aan de verteller en accepteren dat dingen onwaarschijnlijk zijn. In hoeverre is het jou gelukt om deze leeshouding aan te nemen? Heeft het je wel/niet geholpen om de verhalen te begrijpen? Licht je antwoord toe.

Stof tot nadenken? 7

In verhalenbundels zoals *Halleluja* zijn er vaak terugkerende thema's die samenhang geven aan de verschillende verhalen. Hoe zit dat in *Halleluja*? Welke overeenkomsten zie jij tussen de verhalen, en welke verhalen wijken misschien juist sterk af van de rest?

Stof tot nadenken? 8

Volgens de originele flaptekst biedt *Halleluja* naast een wonderlijke en verontrustende wereld ook een troostende wereld. Welke verhalen bieden volgens jou troost? Licht je antwoord toe.

Stof tot nadenken?

3

Stof tot nadenken?

2

Stof tot nadenken?

1

Stof tot nadenken?

6

Stof tot nadenken?

5

Stof tot nadenken?

4

Stof tot nadenken?

8

Stof tot nadenken?

7